

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ PİYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN HEDEF DAVRANIŞLARIN KAZANILMA DURUMLARI

Yard. Doç. Dr. Damla BULUT*

GİRİŞ

Günümüzde, müzik öğretmeni yetiştirme görevini üstlenen müzik eğitimi anabilim dallarının öğrenci kaynağını, büyük ölçüde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) oluşturmaktadır. Bu liselerin müzik alanları, dört yıl boyunca öğrencilere genel müzik kültürü edindirdikleri, temel müzik kuramlarını öğrettikleri, çalgı çalma temel bilgi ve becerisini kazandırdıkları için müzik öğretmenliği lisans eğitimi öncesinde önemli bir görev üstlenmişlerdir. Dolayısıyla, AGSL’nde alınan müzik eğitimiyle, müzik öğretmenliği lisans eğitiminin temelleri atılmaktadır denilebilir.

AGSL müzik alanında verilen eğitimin, temel boyutlarından birini *piyano eğitimi* oluşturmaktadır. Bu eğitim sürecinde öğrencilerin, piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışları kazanmaları amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşılması, söz konusu liselerden mezun öğrencilerin, müzik öğretmenliği lisans eğitimlerine, sağlam temellere dayalı, nitelikli bir piyano eğitimi geçmişi ile başlamalarını sağlaması bakımından son derece önemlidir.

Bu önem doğrultusunda araştırmada, AGSL piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların, kazanılma durumlarının, müzik eğitimi anabilim dallarında piyano eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda değerlendirmesini yapmak ve elde edilen bulgular doğrultusunda mevcut duruma ilişkin öneriler sunmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma betimsel nitelikte olup, durum tespiti yapmaya yöneliktir. Araştırmanın evrenini 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Türkiye’deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan piyano öğretim elemanları, örneklemini ise bu anabilim dallarından tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen Gazi, Abant İzzet Baysal ve Pamukkale Üniversitesi müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan piyano öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Araştırmada veriler, örneklem grubuna anket uygulanarak elde edilmiştir. Uygulanan anketteki sorular, AGSL piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışlar ve AGSL piyano ders kitaplarında yer alan konular temel alınarak oluşturulmuştur. Anket soruları, kişisel bilgiler ve araştırma soruları

* Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

olmak üzere iki grupta toplanmıştır. 6 kişisel bilgi ve 28 araştırma sorusundan oluşturulan bu ankette toplam 34 soru yer almıştır.

Anket yoluyla ulaşılan veriler SPSS programı kullanılarak istatistiksel işlemlere tabii tutulup analiz edilmiş ve frekans dağılımları (f), yüzdeler (%) , aritmetik ortalama (\bar{x}) ve standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular yorumlanarak sonuçlara ulaşılmış ve bu sonuçlar doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, örneklem grubuna uygulanan anket sonucunda elde edilen bulgular tablolar oluşturularak yorumlanmıştır.

Tablo 1. Örneklem Grubunu Oluşturan Piyano Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgileri

		f	%
Görevli Olunan Kurum	Gazi Üniversitesi	11	45,8
	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	8	33,3
	Pamukkale Üniversitesi	5	20,8
Mezun Olunan Üniversite	Gazi Üniversitesi	12	50,0
	Hacettepe Üniversitesi	3	12,5
	Marmara Üniversitesi	3	12,5
	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	3	12,5
	İnönü Üniversitesi	2	8,3
	Dokuz Eylül Üniversitesi	1	4,2
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	16	66,7
	Eğitim Enstitüsü	5	20,8
	Devlet Konservatuarı	3	12,5
Öğrenim Durumu	Lisans	3	12,5

	Yüksek Lisans	10	41,7
	Sanatta Yeterlik	7	29,2
	Doktora	4	16,7
Unvan	Profesör	5	20,8
	Doçent	3	12,5
	Yardımcı Doçent	1	4,2
	Öğretim Görevlisi	12	50,0
	Araştırma Görevlisi	3	12,5
Meslekteki Hizmet Süresi	1 yıldan az	1	4,2
	1-5 yıl arası	3	12,5
	6-10 yıl arası	5	20,8
	11-15 yıl arası	5	20,8
	16-20 yıl arası	2	8,3
	21 yıldan fazla	8	33,3

Tablo 1 incelendiğinde;

Araştırmanın örneklem grubunda çoğunlukla, Gazi Üniversitesinde görev yapan, Gazi Üniversitesi mezunu, eğitim fakültesi çıkışlı, yüksek lisans öğrenim durumuna sahip, öğretim görevlisi kadrosunda görev yapan ve 21 yıldan fazla mesleki çalışma süresi bulunan piyano öğretim elemanlarının bulunduğu görülmektedir.

Tablo 2. Örneklem Grubunu Oluşturan Piyano Öğretim Elemanlarının AGSL'nin Müzik Alanından Mezun Olan Öğrencilerin Lise Dönemindeki Piyano Eğitimleri Sürecinde Kazanmaları Beklenen Davranışları Kazanma Durumlarına Yönelik Görüşleri

İstatistik Davranışlar	Tamamen		Büyük Ölçüde Kazanmıştır		Orta Ölçüde		Az		Hiç		n	\bar{x}	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
	1. Duruş ve oturuş ile ilgili davranışları	-	-	6	25,0	12	50,0	6	25,0	-			
2. Doğru el pozisyonunu uygulama davranışını	-	-	14	42,2	15	62,5	7	29,2	1	4,2	24	2,67	0,64
3. El konumlarını (orta Do, genişletilmiş pozisyon) uygulama davranışını	1	4,2	8	33,3	11	45,8	3	12,5	1	4,2	24	3,21	0,88
4. Güçlü-zayıf zamanları ifade etme davranışını	-	-	14	42,2	4	16,7	14	58,3	5	20,8	24	2,04	0,75
5. Motif ve cümleleri tanıma/ifade etme davranışını	-	-	-	-	7	29,2	11	45,8	6	25,0	24	2,04	0,75
6. Senkoplu çalma davranışını	1	4,2	-	-	11	45,8	9	37,5	3	12,5	24	2,46	0,88
7. Legato çalma davranışını	-	-	7	29,2	8	33,3	8	33,3	1	4,2	24	2,88	0,90
8. Staccato çalma davranışını	-	-	3	12,5	10	41,7	9	37,5	2	8,3	24	2,58	0,83
9. Portato çalma davranışını	-	-	-	-	6	25,0	12	50,0	6	25,0	24	2,0	0,7

								0		0		0	2
10. Parmak numarası okuma alışkanlığını	-	-	-	-	6	25,0	14	58,3	4	16,7	24	208	0,65
11. Parmak değişimini/geçişini uygulama davranışını	-	-	2	8,3	11	45,8	9	37,5	2	8,3	24	254	0,78
12. Tonal kadansları çalma davranışını	-	-	-	-	5	20,8	12	50,0	7	29,2	24	192	0,72
13. Kromatik dizileri çalma davranışını	-	-	-	-	1	4,2	9	37,5	14	58,3	24	146	0,59
14. Diatonik dizileri çalma davranışını	-	-	-	-	5	20,8	9	37,5	10	41,7	24	179	0,78
15. Makam dizilerini çalma davranışını	-	-	-	-	1	4,2	6	25,0	17	70,8	24	133	0,57
16. Arpej çalma davranışını	-	-	-	-	1	4,2	13	54,2	10	41,7	24	163	0,58
17. Akor çalma davranışını	-	-	1	4,2	6	25,0	15	62,5	2	8,3	24	225	0,68
18. Gürlük basamaklarını ifade etme davranışını	-	-	1	4,2	12	50,0	10	41,7	1	4,2	24	254	0,66
19. Farklı müzikal karakterleri uygulama davranışını	-	-	-	-	3	12,5	15	62,5	6	25,0	24	188	0,61
20. Süslemeleri çalma davranışını	-	-	-	-	-	-	15	62,5	9	37,5	24	163	0,50
21. Uzatma pedalını kullanma davranışını	-	-	-	-	1	4,2	9	37,5	14	58,3	24	146	0,59
22. Sol pedalı kullanma davranışını	-	-	-	-	-	-	2	8,3	22	91,7	24	108	0,28

23. Farklı formlarda yazılmış eserleri tanıma/ ifade etme davranışını	-	-	-	-	-	-	1 2	5 0, 0	1 2	5 0, 0	2 4	1, 5 0	0, 5 1
24. Barok dönem eserlerini tanıma/ ifade etme davranışını	-	-	-	-	4	16,7	1 5	6 2, 5	5	2 0, 8	2 4	1, 9 6	0, 6 2
25. Klasik dönem eserlerini tanıma/ ifade etme davranışını	-	-	-	-	5	20,8	1 7	7 0, 8	2	8, 3	2 4	2, 1 3	0, 5 4
26. Romantik dönem eserlerini tanıma/ ifade etme davranışını	-	-	-	-	2	8,3	1 4	5 8, 3	8	3 3, 3	2 4	1, 7 5	0, 6 1
27. Çağdaş dönem eserlerini tanıma/ ifade etme davranışını	-	-	-	-	2	8,3	6	2 5, 0	1 6	6 6, 7	2 4	1, 4 2	0, 6 5
28. Deşifre etme davranışını	-	-	-	-	3	12,5	1 3	5 4, 2	8	3 3, 3	2 4	1, 7 9	0, 6 6

Tamamen Kazanmıştır (5) 4.21-5.00

Büyük Ölçüde Kazanmıştır (4) 3.41-4.20

Orta Ölçüde Kazanmıştır (3) 2.61-3.40

Az Kazanmıştır (2) 1.81-2.60

Hiç Kazanmamıştır (1) 1.00-1.80

Tablo 2 incelendiğinde;

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **duruş** ve **oturuş** ile ilgili davranışları orta ölçüde kazandıklarını ($\bar{x} = 3,00$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışları, tam olarak kazanmadıkları ya da orta ölçüde kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **duruş** ve **oturuş** ile ilgili davranışların tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışların kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **doğru el pozisyonunu** uygulama davranışını orta ölçüde kazandıklarını ($\bar{x} = 2,67$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışları, tam olarak kazanmadıkları ya da orta ölçüde kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **doğru el pozisyonunu** uygulama davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya

çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **el konumlarını** (orta Do, genişletilmiş pozisyon) uygulama davranışını orta ölçüde kazandıklarını ($\bar{x} = 3,21$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da orta ölçüde kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **el konumlarını** (orta Do, genişletilmiş pozisyon) uygulama davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **güçlü-zayıf zamanları** ifade etme davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,04$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **güçlü-zayıf zamanları** ifade etme davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **motif** ve **cümleleri** tanıma/ifade etme davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,04$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **motif** ve **cümleleri** tanıma/ifade etme davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **senkoplu** çalma davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,46$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **senkoplu** çalma davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **legato** çalma davranışını orta ölçüde kazandıklarını ($\bar{x} = 2,88$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da orta ölçüde kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **legato** çalma davranışının tam olarak

kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışların kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **staccato** çalma davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,58$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **staccato** çalma davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **portato** çalma davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,00$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **portato** çalma davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **parmak numarası okuma** alışkanlığını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,08$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **parmak numarası okuma** alışkanlığının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **parmak değişimini/geçişini** uygulama davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,54$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **parmak değişimini/geçişini** uygulama davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **tonal kadansları** çalma davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 1,92$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **tonal kadansları** çalma

davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **kromatik dizileri** çalma davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,46$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **kromatik dizileri** çalma davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **diatonik dizileri** çalma davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,79$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **diatonik dizileri** çalma davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **makam dizilerini** çalma davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,33$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **makam dizilerini** çalma davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **arpej çalma** davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,63$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **arpej çalma** davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **akor çalma** davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,25$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **akor çalma** davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **gürlük basamaklarını** ifade etme davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,54$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **gürlük basamaklarını** ifade etme davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **farklı müzikal karakterleri** uygulama davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 1,88$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **farklı müzikal karakterleri** uygulama davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **süslemeleri** çalma davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,63$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **süslemeleri** çalma davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **uzatma pedalını** kullanma davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,46$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **uzatma pedalını** kullanma davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **sol pedalı** kullanma davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,08$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **sol pedalı** kullanma davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **farklı formlarda yazılmış eserleri** tanıma/ifade etme davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x}=1,50$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **farklı formlarda yazılmış eserleri** tanıma/ifade etme davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **barok dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 1,96$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **barok dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **klasik dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışını az kazandıklarını ($\bar{x} = 2,13$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da az kazandıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **klasik dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışının tam olarak kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **romantik dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,75$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **romantik dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **çağdaş dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,42$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **çağdaş dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

Örneklem grubunu oluşturan piyano öğretim elemanlarının, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen **deşifre etme** davranışını hiç kazanmadıklarını ($\bar{x} = 1,79$) düşündükleri gözlenmektedir. Buna göre, söz konusu öğrencilerin, belirtilen davranışı, tam olarak kazanmadıkları ya da hiç kazanmadıkları söylenebilir. Bu bulgular, AGSL piyano eğitiminde **deşifre etme** davranışının hiç kazanılmadığını ortaya çıkarmakta ve bu davranışın kazanılmasını engelleyen nedenler olduğunu düşündürmektedir.

SONUÇLAR

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, AGSL'nin müzik alanından mezun olan öğrencilerin lise dönemindeki piyano eğitimleri sürecinde kazanmaları beklenen;

Duruş ve oturuş ile ilgili davranışları, **doğru el pozisyonunu** uygulama davranışını, **el konumlarını** (orta Do, genişletilmiş pozisyon) uygulama davranışını ve **legato** çalma davranışını orta ölçüde kazandıkları,

Güçlü-zayıf zamanları ifade etme davranışını, **motif** ve **cümleleri** tanıma/ifade etme davranışını, **senkoplu** çalma davranışını, **staccato** ve **portato** çalma davranışını, **parmak numarası okuma** alışkanlığını, **parmak değişimini/geçişini** uygulama davranışını, **tonal kadansları** çalma davranışını, **akor çalma** davranışını, **gürlük basamaklarını** ifade etme davranışını, **farklı müzikal karakterleri** uygulama davranışını, **barok** ve **klasik dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışını az kazandıkları,

Kromatik dizileri, diatonik dizileri ve **makam dizilerini** çalma davranışını, **arpej çalma** davranışını, **süslemeleri** çalma davranışını, **uzatma pedalı** ve **sol pedalı** kullanma davranışını, **farklı formlarda yazılmış eserleri** tanıma/ifade etme davranışını, **romantik** ve **çağdaş dönem eserlerini** tanıma/ifade etme davranışını ve **deşifre etme** davranışını hiç kazanmadıkları,

sonuçlarına ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, geliştirilen öneriler şunlardır:

AGSL piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların kazanılma durumlarını olumsuz yönde etkileyen nedenler, yapılacak yeni araştırmalar ile tespit edilmelidir.

AGSL piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların tam olarak kazanılmasını sağlayacak, geliştirici çalışmalar yapılmalıdır.

Piyano öğretim elemanlarının, AGSL piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların tam olarak kazandırılmasına yönelik önerileri:

AGSL'nin nicelik olarak artırılmasından çok nitelik olarak geliştirilmelerine önem ve öncelik verilmelidir.

AGSL piyano derslerini piyano alanında yetişmiş öğretmenler yürütmelidir.

AGSL'nde görev yapan piyano öğretim elemanlarına alanın öğretimi konularında hizmet içi kurslar verilmelidir.

KAYNAKLAR

Milli Eğitim Bakanlığı. (1997) "AGSL Müzik Alanı Piyano Dersi Öğretim Programı, <http://ttkb.meb.gov.tr/indir/ttkb/programlar/anguzsanlis/PiyanoHaz.pdf-2006>.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1997) "AGSL Müzik Alanı Piyano Dersi Öğretim Programı, <http://ttkb.meb.gov.tr/indir/ttkb/programlar/anguzsanlis/Piyano1.pdf-2006>.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1997) "AGSL Müzik Alanı Piyano Dersi Öğretim Programı, <http://ttkb.meb.gov.tr/indir/ttkb/programlar/anguzsanlis/Piyano2.pdf-2006>.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1997) "AGSL Müzik Alanı Piyano Dersi Öğretim Programı, <http://ttkb.meb.gov.tr/indir/ttkb/programlar/anguzsanlis/Piyano3.pdf-2006>.

Tufan, Selmin., Tufan Enver. (2003) "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Lise Hazırlık", MEB Devlet Kitapları, 3. Baskı, 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara.

Tufan, Selmin., Tufan Enver. (2003) "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Lise 1", MEB Devlet Kitapları, 3. Baskı, 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara.

Tufan, Selmin., Tufan Enver. (2003) "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Lise 2", MEB Devlet Kitapları, 3. Baskı, 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara.

Tufan, Selmin., Tufan Enver. (2003) "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Lise 3", MEB Devlet Kitapları, 3. Baskı, 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara.